

Finansieringsselskapenes Forening

Finansieringsselskapenes Servicekontor

The Association of Norwegian Finance Houses

Finansdepartementet
Postboks 8008, Dep

0030 OSLO

FINANSDEPARTEMENTET	
24. AUG. 2006	
Saksnr.	06/1330-48
Arkivnr.	

Deres ref.

06/1330 FM KNH

Vår ref.

JFH

Oslo

23. august 2006

HØRING – NYTT KAPITALDEKNINGSREGELVERK - FORSKRIFT

Vi viser til departementets brev av 14.6.2006 vedlagt høringsnotat med utkast til forskrift som gjennomfører det nye kapitaldekningsregelverket i norsk lovgivning. Vi beklager at vi er noe sene i forhold til høringsfristen, men har av brev 29.6.2006 fått inntrykk av at høringen må ses i sammenheng med annen høring med frist 27.9.2006.

Generelt

Finansieringsselskapenes Forening vil på generelt plan peke på den uttalelse som ble gitt av Finanskomiteen under Stortingets behandling av lovreglene i Ot.prp nr 66 (2005-2006):

"Komiteen viser til at regelverket for kapitaldekning vil kunne bli utformet noe ulikt i de forskjellige land, men vil understreke betydningen av at rammebetingelsene ikke blir slik at norske finansinstitusjoner får konkurransemessige ulemper. Det motsatte vil kunne bety at utenlandske institusjoner kaprer markedsandeler i det norske markedet gjennom en ulik konkurransesituasjon."

Dette må bli en viktig rettesnor i den videre behandling av regelverket. Andelen av utenlandskeide finansieringsselskaper i Norge er stort og mange av de produktene selskapene tilbyr er svært åpne for konkurranse fra utlandet.

Vi må berømme Kredittilsynet som har laget et høringsnotat som på en grundig og utmerket måte sammenfatter et vanskelig regelverk. Særlig nyttig var også den tabellariske oversikten over de nasjonale valg som foreslås. Uheldigvis kan man si, ble det samme dag som dokumentet ble sendt på høring, publisert to nye direktiver i EU (2006/48 og 2006/49) som erstatter de direktivene-utkastene som høringsnotatet viser til. Dette gjør det straks vanskeligere å følge henvisningene.

Rent forskriftsteknisk vil vi anbefale at det velges et system med gjennomgående paragrafnummerering. Det at man begynner på nytt under hver Del, gjør det vanskeligere å

orientere seg i forskriften. Man går fort surr i hvilken Del man befinner seg når paragrafnummereringen gjentar seg.

Når det gjelder forhold knyttet til bank- og finansieringsvirksomhet i sin alminnelighet, vil Finansieringsselskapenes Forening vise til den høringsuttalelse som FNH avgir og som vi gir vår tilslutning til. Vi vil nøye oss med kommentarer som berører våre medlemmers spesialprodukter: leasing, factoring og kredittkort.

Leasing:

- *Definisjonen av finansielle leasingengasjementer*

Innenfor EU har det vært mye frem og tilbake om hvordan man skulle definere et leasingengasjement. Opprinnelig var definisjonen avgrenset til de diskonterte leiebetalingene i kontrakten. Definisjonen er nå endret mer i tråd med IAS 17 noe som innebærer at de såkalte "bargain options" og restverdigarantier fra 3. part, inngår i leasingengasjementet – jf Annex VII, del 3, pkt 1, 4 (side 106) i EU-dir 2006/86. Dermed unngår man å splitte mange leasingengasjementer ved klassifiseringen. En typisk billeasingkontrakt der restverdien er forhandlergarantert, vil kunne føres som ett engasjement i sin helhet for hele den forventede betalingsstrøm som består av leiebetalinger og garantert restverdi. Dette har betydning dersom engasjementet kan vektles lavere – for eksempel 75 % for kredittrisiko i massemarkedsporteføljen. I motsatt fall vil man ha 75 % vektning på leiebetalingene, men 100 % vektning på restverdien dersom denne er garantert av andre enn kunden (restverdi garantert av kunden anses som en ordinær leiebetaling).

Så langt vi kan se er dette ikke like klart fulgt opp i forskriftsutkastet og heller ikke nevnt i kommentarene. Vi antar imidlertid at det vil være naturlig å velge den samme løsning i Norge. Generelt vil vi mene at avvik fra direktivet må komme klart frem i forskrift m/merknader.

- *Sikkerheten i leasingobjektet*

Under IRB-metodene kan man ta hensyn til sikkerheter. Dette stiller krav til juridisk gyldighet og gjennomførbarhet i alle relevante jurisdiksjoner. For leasing er dette behandlet i Annex VIII, del 2, pkt 11 (side 135).

I Norge har man valgt å ikke gi egne regler for leasing, men likestille dette med pant – se kommentarer til del V § 1-1. Notatet bruker feilaktig begrepet "pant i leasingavtaler" for å beskrive den sikkerhet som ligger i at leasingselskapet har eiendomsrett til objektet. "Pant i leasingavtaler" innebærer pant i en fordring (leiestrømmen) og er noe annet.

Uansett antar vi at det følger tilstrekkelig klart av selve forskriftsteksten at kravene til etablering i del V § 1-1 og risikostyring i del V § 1-6 (3) kommer til anvendelse på leasingengasjementer.

- *Operasjonelle leasingavtaler*

Det har vært tvil om operasjonelle leasingkontrakter kan klassifiseres som et engasjement eller om det må klassifiseres som "øvrige engasjementer" med 100 % vektning – jf Del III § 2-16. Innenfor EU synes det nå å være klart at leiestrømmene skal klassifiseres som et kundeengasjement – jf Annex VII, del 3, pkt 1, 4 ledd (side 106) i EU-dir 2006/86.

Det fremstår som uklart om det i Norge er meningen at operasjonell leasing helt ut skal behandles som varige driftsmidler med 100 % risikovekt – jf del III § 2-16 for standardmetoden. Av forskriftens del IV § 1-1 (1) bokstav g synes imidlertid kun restverdien å ha 100 % risikovekt innenfor IRB-metoden. Motsetningsvis synes det å være naturlig å lese dette slik at leiestrømmene skal anses som engasjement. Dette støttes ved at det i del IV § 2-2 (3) fremgår av ved fastsettelse av EAD skal betalingsstrømmen og restverdien splittes.

Vi antar at det er naturlig å håndtere dette likt både i standardmetoden og IRB-metoden, men finner ikke klare holdepunkter for en slik konklusjon og ber om at dette klargjøres.

- *Garanterte restverdier*

Garanterte restverdier – der garantien er stilt av 3. menn - anses nå som en del av engasjementet slik at man får samme kapitalkrav på full pay-out kontrakter/kundegaranterte restverdikontrakter og kontrakter med garantert restverdi – jf art 86, 8. ledd (side 37) i EU-dir 86/2006. Vi forstår det slik at "properties" i artikkelen gjelder eiendeler generelt og ikke bare fast eiendom siden den viser til art 86, 1. ledd bokstav g. Forutsetningen er at garantien oppfyller de generelle krav til garantier som er nedfelt i Annex VIII, del 1 pkt 26 – 28 (side 129-130) og Annex VIII, del 2 pkt 14 – 18 (side 136-137).

Som nevnt er det uklart hvordan slike garantier skal vurderes i Norge. Art 86, 8. ledd er ikke helt ut inntatt i forslaget. I del IV § 1-1 (1) bokstav g er det generelt uttalt at restverdi ved leasing skal anses som en eiendel uten kredittrisiko og dermed vektet 100 %. Av kommentarene fremgår imidlertid at man her kun tenker på operasjonell leasing (egengaranterte restverdier) og ikke finansiell leasing (restverdier stilt av andre). Dette trekker i retning av at restverdier som er garantert, skal ses som en del av engasjementet. Dermed dukker spørsmålet om garantiene i så fall må oppfylle de generelle krav etter del V § 1-9. EU-direktivet synes å stille et slikt krav og da blir vel det også resultatet i Norge.

- *Ikke-garanterte restverdier*

Slike restverdier anses som en eiendel uten kredittrisiko og vektet 100 % under standardmetoden. Under IRB-metoden er det åpnet adgang til å fordele risikoen over antall år i kontraktsperioden – jf Annex VII, del 1, pkt 27 i EU-dir 46/2006.

Denne adgangen til å fordele risikoen på ikke-garanterte restverdier over antall år er fulgt opp i Norge i gjennom Del IV § 8-4. I kommentarene er det bemerket at M utgjør hele perioden, ikke kun den gjenværende delen. Dette trekker i retning av at i en 5-års leasingavtale med restverdi, skal restverdien settes til 20 prosent hvert år ved beregningen. Vi er i tvil om dette er meningen. Begrunnelsen for regelen er vel at den skal hensynta økningen i risiko gjennom leieperioden slik at verdien skal akkumuleres gjennom perioden og settes til 20 prosent i år 1, 40 prosent i år 2 og videre slik at den skal være 100 prosent i år 5 når tidspunktet for tilbakelevering nærmer seg.

- *LGD*

Innenfor grunnleggende IRB-metode er det til en viss grad åpnet for nasjonale valg når det gjelder fastsettelsen av LGD på sikrede engasjementer – se Annex VIII, del 3, pkt 72 (side 151) i EU-dir 2006/48. Hovedregelen er 0,45 LGD. Er sikkerheten over 140 % kan LGD settes ned til 0,40 – på leasing av løsøre ned til 0,35. Vi er kjent med at det i mange land – og

særlig i Sverige - arbeides for reduksjon av 140 % kravet ut i fra en oppfatning at dette er lite naturlig krav ved leasingengasjementer.

Adgangen til å fastsette en lavere LGD er ikke fulgt opp i Norge – se tabellen over nasjonale valg pkt 68. Ulik løsning i Sverige og Norge kan her medføre en konkurransevridning i disfavør av norsketablerte institusjoner. Det er viktig at man her vurderer den norske løsning ut i fra hva som etableres i andre land.

Factoring

Factoring er ikke omtalt i notatet eller forskriften unntatt i tabellen til Del IX § 3-2. Derimot er det relativ bred omtale av "kjøpte fordringer". Dette kan skape forvirring, for tradisjonelt så kjøper factoringsselskapene de fordringer de finansierer. Dette har sammenheng med tidligere tiders forbud (før panteloven 1980) mot pantsettelse av enkle pengekrav. For å unngå forbudet ble fordringene overdratt til factoringsselskapet, men med forutsetning om etteroppgjør etter hva som kom inn fra debitor (sikringscesjon). Denne praksis er beholdt. I realiteten er denne type overdragelse en pantsettelse og ikke et kjøp selv om begrepet "kjøp" benyttes. Vi går ut i fra at realiteten er styrende og at derfor all factoring der prissettingen skjer i form av renter på kapital stilt til rådighet, skal behandles som et engasjement i forhold til klient med sikkerhet i fordringene. Det som står om "kjøpte fordringer" er dermed ikke aktuelt for de "kjøp" norske factoringsselskaper gjør av kundefordringer. Dette kunne med fordel vært kommentert.

Factoringsselskapene tilbyr også risikoavdekning/kreditsikring som en del av factoringproduktet. Kunden avlastes for risikoen knyttet til fordringens betaling og denne overtas av factoringsselskapet eller et kredittforsikringsselskap som underleverandør. Nærheten til ordinært kjøp er større enn ved ordinær factoring og fordringene føres til dels brutto i factoringsselskapenes regnskaper. Realiteten er likevel fortsatt i stor grad finansiering og kreditsikringen fremstår mer som en garanti knyttet til utvalgte debitorer i fordringsmassen. Dette ser man på prissettingen, etteroppgjøret og håndteringen av fordringer som ikke blir betalt. For dette produktet er det et klart behov for en presisering av hvordan man skal forholde seg til forskriftens regulering av "kjøpte fordringer". Er det fortsatt klient som er motpart, eller er det fordringens debitor?

Vi har merket oss at forslagets del IV § 3-4 (5) fastslår at også ved fakturakjøp kan fordringen behandles som et engasjement med selger, dersom selger har garantert for fordringen og garantien gir full beskyttelse mot både kredittap og forringelsestap. Formuleringen trekker i retning av tradisjonell factoring (recourse factoring) skal håndteres som et engasjement, men gir heller motsatt føring for factoring med kreditsikring. Spørsmålet er imidlertid om bestemmelsen i det hele tatt kommer til anvendelse på tradisjonell norsk factoring.

- *Tradisjonell factoring*

Vår oppfatning er altså at tradisjonell factoring skal behandles som et engasjement med klient og med sikkerhet i fordringene. Det er klienten og ikke debitor, som skal rates etter de generelle regler i Del III kap 2. Dersom motpart er et mindre foretak, kan vekting etter Del III § 2-9 være aktuelt.

Etter standardmetoden tillegges ikke pant i fordringer noen vekt, men etter del V § 1-6 (2) (IRB-metoden) kan det tas hensyn til sikkerhet i kundefordringer med løpetid til og med 1 år

dersom disse er tilstrekkelig diversifisert og ellers oppfyller bestemte krav til rettsvern og risikostyring. Dette er en oppfølging av Annex VIII, del 2, pkt 9 (side 133) i EU-dir 2006/48.

- *Kjøp av fordringer*

Kjøp av fordringer vil for norske finansinstitusjoner være et svært lite produkt. Reglene om dette vil av den grunn ha begrenset rekkevidde. Foreligger slikt kjøp, må hver enkelt debitor i fordringsmassen tilegnes en risikovekt. Under IRB-metoden stilles det særlige krav ved kjøp av fordringer – del IV § 3-4.

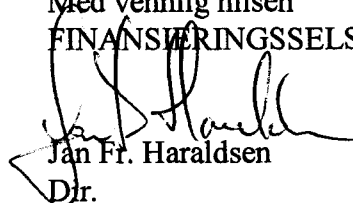
Kredittkort/forbruksfinansiering

Kredittkort og forbruksfinansiering følger de generelle regler for usikrede kreditter. Reglene om massemarkedsengasjementer i del III § 2-9 vil være særlig betydningsfulle for disse lånetypene for så vidt gjelder standardmetoden. Det fremgår av kommentarene til bestemmelsen at Kredittilsynet synes beløpsgrensen på 1 mill Euro er for høy etter norske forhold og kun kan anvendes som en sikkerhetsventil i forhold til institusjonens interne inndeling og bruk. Dette er imidlertid en type kreditter som er særlig åpen for internasjonal konkurranse og det er viktig at norske foretak har samme konkurransemessig plattform som utenlandske aktører.

Innenfor IRB-metodene er det gitt regler i del IV § 1-1 (1) bokstav d og (2). I Annex VII, del 1, pkt 13 bokstav d (side 98) i EU-dir 2006/48 er for "rullerende engasjementer" fastsatt et krav om at institusjonen til enhver tid skal kunne kansellere trekkrettigheten. Dette må ikke tolkes så strengt at norske regler som gir forbrukere et sterkt oppsigelsesvern, gjør det umulig å tilfredsstille vilkåret.

Med vennlig hilsen

FINANSIERINGSSKAPENES FORENING

Jan Fr. Haraldsen

Dr.